

ادبیات عمومی و سیاسی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته در

جلد : ۵

شماره : ۳ ۲۵ صفر ۱۳۳۷ جمعه ايرتنی ۳۰ تدرین قانی ۱۹۱۸ نومرو — ۹۶

دون ، بوکون ، یارین

حرب عمومیدن اول ، زواللی وطنزک سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و باخصوص اخلاقی وضعیتنی تدقیق ایده‌جک اولورسهق ، بوکونکی حال اسف انکزیننه قارشودلخون اولماق هیچ بر حقیقی عثمانلی ایچون قابل دکلدر .

دوت سنه مدتله سرابلر آرقه‌سنده قوشدق ؛ آلداندق و آلداتدق ؛ تاریخ استقبال ، کچوردیکمز وهنوز ارباب‌درایت نظرندده عواقبی پک‌ده تنورایتمه‌مش اولان بو عظیم باذره‌بی قید ایدرکن ، عثمانلی ملتک کوستردیکی آثار شہامت و بسالتی بر لسان تقدیر ایله یاد و ناحق یرده ، مرتجعترجه هدر ایدیلن قوائی مادیه و معنویه‌سنه قارشو اظهار تلهف ایلیه‌جکدر . اومت ! بز بو طاقت الیمیه لایق دکلدک ؛ چونکه دولت عثمانیه‌ک موقع جغرافی و سیاسی ، دره دنوطلاردن دهابیوک ، اردولردن دها قوی برضمان ایدی ؛ حسن تدبیر ، محیط وزمانی فخص ، بزی او یله بیوک مظهر یتلرله بکام ایدردی که ایکی عصردن بری عثمانلی موجودیتی

داخلاً و خارجاً کیرمکده اولان برچوق علل و اسباب ، کندیلکندن زائل اولور ، و نتیجه حربه رخنه دار اولقسزین ، دولت دهازنده ، حیات وهستیسنی دها زیاده مدرک بروضع ایله منظومه دول آره سنده لایق اولدینی موقع احترامی اشغاله موفق اولوردی . بونتیجهیه وصول ایچونده پک بیوک بردهایه لزوم یوقدی : میزان سیاستده ترکیانک حائر اولدینی اهمیتی ، روحیه وبتون قناعت وجدانیه سیله ادراک و عثمانی دولتک مقدراتی بوایمان حیت ایله تدویر ایتک کافیدی . یازیق ، یازیق که بوامتحان ساحه سنده بویله برقابلیت کوستره مینلر ، صوک صفحه مصیبتده ، موجودیت دولته قارشو بیوک برلاقیدی ایله ده تمیز ایتدیلر . قوه تحمیلیه نک برنسبت متزایده ایله تناقص ایتدیکنی کورمک ، بنیه ملتک قوه مقاومتی آکلایه رق ، اوکا کوره برخط حرکت چیزمک لازم ایکن ، زواللی وطن اولادینی برچوق نقطه لرده بوش یره قیدیرمق کبی خطالر ارتکاب اولندی که بوفجیه بی نه تاریخ نه ده وجدان مات هیچ بروقت عفو ایتیه جکدر .

بز ، اهمال اولنان دونکی وظائف حتی بوراده تلخیص ایتک . قارئین کرام ، هر جمله دن ماضیه دائر برچوق احکام چیقاره بیلرلر ، و ، بوکون دوشدیکمز کریوه بی استدلال طریقیله دها زیاده تقدیر ایدرلر .

حادثات کونیه برطاقم لایتغیر قوانینه نصل تابع ایسه ، حیات دولت دخی عینی درجه استقراری حائر برچوق مؤثرات و سوائق دائره سنده سیرینی اجرا ایدر . بناءً علیه حال ، ماضینک مولودیدر . دونکی خطالر ، بوکونک مصائبی حاضر لادی . بونی بویله جه قبول ایتک لازمدر . دونکی دشمنلر مزک بوکون دست حروتلرینه تسلیم مقدرات ایتش بولنیورز . واقعا [ویلسون] ک نظریاتی ، اجتماعیات ساحه سنده ، حیات دولت نقطه نظرندن بزه واسع برافق آچیور : استقلال مزه خلل کلیه جک ، تکملات ملیه و اجتماعیه مزه رعایت اولنه جقدر . دیگر طرفدن عصر دیده مؤسسات مشروطیتلریله اوروپایه رهبرک ایتش اولان فرانسه وانکلتره کبی ایکی معظم دولت ، [ویلسون] ک پرنسیپلری دائره سنده بزم ایله متارکه عقد ایدرکن ، ملی عزت نفسمزی قیره جق احواله میدان ویرمه مک ایسته دکارینی سویلیدیلر که بوتعهد ضمنی بزه قارشو استقبال ایچون برشعله امیددر . فقط ، خیالاته قاپیلیمیه لم : مقدراتی اداره ایتش اولانلرک مساوی حرکتی نتیجه سی اوله رق بوکون مغلوب موقعنده بزه بوندن ماعدا ، درت سنه ک حیات کشمکشده بتون قوای مادیه و معنویه مز پریشان اولدی .

اخلاق اجتماعیہ و ملیہ مزہ اولیہ خائنانہ ضربہ لر اور ولدی کہ یالکز بویارہ لر مزله سنہ لر جہ اوغراشمق مجبوریتندہ یز۔ کنجلیکی جہہ لردہ تو کتدی لر؛ کویا برفئہ قلیلہ یی حمایہ مقصدیلہ، مملکتک ہر طرفنی تخریب، یغما کر لکی تجویز، ارباب حیت و مساعی یی تذلیل ایتدی لر، و «صوک خرمان درویشلر کدر» ضرب مثلک فنا جہتنی برسیاست ملیہ دیہ پروغراملرینہ کچیردی لر۔ بوندن برچوق انصافسزلر مستفید اولدی۔ فقط چالیشان قوللر قیرلدی، ایشلین دماغلرہ یوسروق ایندی رلدی۔ باشده کیلر ظفر نہائی ترانہ لری ایلہ معصوم ملتی آلداتیورکن، مملکتک اخلاقی و بتون اجتماعی رابطہ لری انحلال ایتدی۔ ایشته شودقیقہ دہ وضہیتمز بودر۔ فقط وقتمز پک دار، یارینی حاضر لامق لازم؛ بویوقلقلرا یچندہ تلافی مافات ایچون زواللی بزلرہ نہ بیوک وظیفہ لر ترتب ایتدیکنی دوشوندکجہ، باقی قالان کنجلمزی، طبقہ منورائیزی، معلمین و ارباب مساعیمزی، صمیمیتلہ، عشق وطن و آتش حمیتلہ چالیشمغہ دعوت ایدہ جک سوائقی، آچیق برلسانلہ اورتہ یہ دوکک، تشریح ایتک لزومنه قائلز۔ بوبادرہ نی آتلاقمق، حق حیات و استقلالزی تأمین ایتک ایچون طوتہ جغمز یولی تعیین ایتلی یز۔ شوبولندیغمز وضعیت نہ ۱۷۸۹ انقلابنہ، نہ دہ فرانسنہ نک ۷۱ مغلوبیتندن صوکرہ کی حالہ قطعاً شبیہ دکدر۔ شمدی بتون بشریت بیوک بربحران کچیریور واک زیادہ ضعفہ دوشمش اولان ملتک بلکہ برنجیسی بزز۔ [جمعیت اقوام] داخل اولہ بیلیمک ایچون اول امرده [ویلسون] ک پرنسپلرینہ موافق دساتیر وضعنہ مجبورز۔ بونلری صلح ماعہ سنہ کچمہ دن اول احضار ایتک و، حق تصرف، روابط عائلہ، اقتصادیات و اجتماعیات نقطہ نظرندن پک ناقص اولدیغی آشکار بولنان اساسات قانونیہ مزی دکیشدیرمک لازمدر؛ اعتراف ایدہ لم؛ اون سنہ لک مشروطیت، تکملات ملیہ من نقطہ نظرندن پک بیوک فائدہ لر تأمین ایتک صالح ایکن ایشمزہ پک آز یارادی۔ حالا حق تصرف و انتقال ثروت کی مدنیت و ترقی یولارندہ قاغنی آرا بہ سیلہ کیتمکہ اوغراشیورز!

بالجملہ اکابر و متفکرینہ خطابہ جرأت ایدیورز: حربک مصائبی تلافی، حیات استقلالزی قورتارہ بیلیمک ایچون صلح ماصہ سی اطرافنہ طوپلانہ دن اول، جذری بر صورتہ حاضر لائہ لم۔ بواحضاراتی وجودہ کتیرہ جک مقامات ہان ایشہ باشلامہ لی۔ وقت قالمادی، حی علی الفلاح!

گرہری احمد مانی